

REGULAMENT

**privind desfășurarea examenului în vederea obținerii
certificatului de abilitare a persoanelor fizice și a persoanelor juridice
pentru a presta servicii în domeniul protecției muncii în conformitate cu
ordinul M.M.S.S. nr. 251/2002 (art. 3, alin. 1, lit. k)
cu modificările și completările ulterioare**

Art. 1. Examenul în vederea obținerii certificatului de abilitare este obligatoriu pentru psihologii care prestează servicii psihologice în domeniul protecției muncii.

Art. 2. Examenul se organizează de către "Comisia de evaluare pentru psihologi", desemnată de Consiliul director al A.P.R. (Asociația Psihologilor din România).

Art. 3. Examenul vizează cunoștințele practice ale psihologilor necesare organizării și efectuării examinărilor psihologice și constă în:

a. **Proba scrisă**, în baza unei tematici și a unei bibliografii minimale care va fi prezentată pe pagina de internet a APR (www.apsi.ro).

Nota minimă de trecere în vederea participării la interviu este de 6.00. Contestațiile se vor rezolva prin analizarea lucrării de față cu candidatul.

b. **Interviu**

Art. 4. Procedura de înscriere în vederea obținerii certificatului de abilitare pentru psihologi, are următoarele etape:

a. **întocmirea dosarului pentru I.T.M. conform Ordinului 251/2002;**

b. **avizul și recomandarea I.T.M. înaintat cu dosar Comisiei;**

c. **întocmirea dosarului de specialitate psihologic care trebuie să conțină:**

- lista de probe psihologice și calitățile lor psihometrice;

- descrierea metodologiei de lucru care să cuprindă parametrii psihologici investigați, cu probele specifice în raport cu cerințele psihice ale profesiilor avute în vedere (lista de profesii pentru care se solicită certificatul de abilitare se găsește "Normele generale de protecție a muncii");

d. **dovada plății contravalorii examenului** (pentru fiecare psiholog evaluat

se va percepe o taxă de 50 de euro la cursul BNR al zilei, în lei); plata se va face în contul Asociației Psihologilor din România, nr. 251101030947 deschis la CEC, Agenția Grant, sector 1, București, cu specificația "Taxa pentru comisia de evaluare a psihologilor".

Art. 5. În urma promovării examenului, Comisia acordă certificatul de abilitare. Persoanele respinse pot reveni pentru un nou examen după minim trei luni.

Art. 6. Reînnoirea certificatului de abilitare se va face la trei ani, candidatul va prezenta un raport de activitate și va preciza modificările din dotare și metodologie.

Art. 7. Prevederi organizatorice:

a. Depunerea dosarelor se face la sediul comisiei, prin poștă, cu confirmare de primire sau personal (de preferat), în fiecare zi de joi, între orele 12:30-16:00.

b. Secretariatul comisiei va anunța prin internet (www.apsi.ro) lista persoanelor înscrise și data/ora susținerii examenului.

c. Comisia se întrunește trimestrial, sau, în funcție de solicitări, la intervale mai scurte.

d. Secretariatul comisiei va publica pe pagina de internet a APR, lista persoanelor fizice și juridice care au primit abilitarea și îi va atenționa pe cei cărora aceasta le-a expirat.

Adoptat în ședința Consiliului Director al APR din 23.01.2003

Președinte
Prof. Dr.
Nicolae Mitrofan

Secretar
Conf. Dr.
Mihai Anitei

REGULAMENT

**de organizare și funcționare a comisiei de evaluare pentru psihologi,
în vederea obținerii certificatului de abilitare a persoanelor fizice și juridice
pentru a presta servicii psihologice în domeniul protecției muncii**

Art. 1. Comisia de evaluare pentru psihologi se organizează în baza Ordinului M.M.S.S. nr. 251/2002, privind "Regulamentul de abilitare a persoanelor fizice și persoanelor juridice pentru a presta servicii în domeniul protecției muncii" publicat în Monitorul Oficial al României.

Partea I nr. 481/2002, modificat și completat prin Ordinul M.M.S.S. nr.451/2002, publicat în Monitorul Oficial al României Partea I nr.769/2002.

Art. 2. Comisia de evaluare pentru psihologi este desemnată și aprobată de Consiliul director al Asociației Psihologilor din România.

Comisia este formată din specialiști din domeniul psihologiei muncii, cu experiență practică de minimum 10 ani în domeniu, cadre universitare, reprezentând principalele centre universitare. Durata de funcționare a comisiei este aceeași cu cea a Consiliului director care a desemnat-o.

Comisia este formata din 7 membri și funcționează cu jumătate plus unu din numărul membrilor.

Art. 3. Comisia de evaluare pentru psihologi își desfășoară activitatea la sediul Asociației și se întrunește trimestrial.

Art. 4. Atribuțiile "Comisiei de evaluare pentru psihologi" sunt:

- a) organizează examenul de abilitare;
- b) elaborează cerințele minimale de competență, sistemul de evaluare și formare continuă;
- c) eliberează certificatul de abilitare;
- d) organizează întruniri cu caracter practic informativ cu specialiști din domeniu, la cerere.

Art. 5. Controlul și supravegherea activității privitor la respectarea condițiilor legale pentru care a fost emis "Certificatul de abilitare pentru psihologi" se realizează în următoarele condiții:

- a) comisia va desemna în fiecare județ un psiholog cu experiență în domeniu,

certificat de aceasta, membru al Asociației, care va colabora cu I.T.M.;

- b) reprezentantul Comisiei de evaluare pentru psihologi împreună cu inspectorul teritorial va efectua controale periodice și va elabora un raport care va conține constatările din teritoriu pe care îl va înainta Comisiei.

Art. 6. În cazul confirmării unor abateri Comisia va decide asupra oportunității suspendării temporare sau a retragerii Certificatului de abilitare. Contestățiile se vor depune și vor fi analizate de Consiliul director al Asociației Psihologilor.

Art. 7. Membrii Comisiei de evaluare vor primi indemnizație de ședință al cărui cuantum va fi stabilit de Consiliul director.

Art. 8. Comisia de evaluare își va desemna un secretariat tehnic remunerat conform legii.

Art. 9. Componența Comisiei:

- Nicolae Mitrofan, **președinte**,
- Mihai Aniței, **vicepreședinte**,
- Horia Pitariu,
- Zoia Vochița,
- Daniela Hiera,
- Nicolae Martin,
- Dumitru Cornoiu,
- Cornel Havârneanu,

Secretariat tehnic:

- Luminița Buzea,
- Anca Pricop.

Adoptat în ședința Consiliului Director al APR din 23.01.2003

Președinte
Prof. Dr.
Nicolae Mitrofan

Secretar
Conf. Dr.
Mihai Aniței

TEMATICA ȘI BIBLIOGRAFIA

necesară susținerii examenului scris și interviului de avizare

I. Psihologia muncii industriale și organizaționale

1. Analiza muncii și proiectarea fișelor de post

1.1. Funcțiile operaționale îndeplinite de operatorul uman în sistemele sociotehnice (automatizate și informatizate) specifice diferitelor ramuri industriale: energetic, construcții, chimic etc. (în funcție de domeniile industriale și de servicii pentru care laboratorul (psihologul) solicită autorizarea.

1.2. Metode și tehnici de analiză a muncii

2. Fiabilitatea umană

2.1. Caracteristicile erorilor și violărilor

2.2. Modele ale cauzalității evenimentelor indesezirabile

3. Recrutarea, selecția și repartitia pe posturi după criterii aptitudinale. Examenul periodic de autorizare pe post.

3.1. Organizarea recrutării de personal

3.2. Proiectarea unei proceduri de selecție și avizare psihologică (modele)

3.3. Baza metodologică de organizare a probelor psihologice în baterii

3.4. Stabilirea pragurilor de admisibilitate sau critice

3.5. Operarea cu tabele de expectanță și alte tehnici cum ar fi Tabelele Taylor Russel etc.

3.6. Tehnica interviului (anamneza)

3.7. Elaborarea caracterizării psihologice

4. Evaluarea performanțelor profesionale, proiectarea criteriilor de eficiență profesională în scopul validării probelor psihologice utilizate

4.1. Metode de alegere a criteriilor de eficiență/competență profesională

4.2. Procedura de studiere a criteriilor (operarea cu criterii compozite și multiple).

II. Psihodiagnostic

1. Psihodiagnoza și codul deontologic

1.1. Standarde privind testarea psihologică

1.2. Responsabilități pe linia construirii și

publicării testelor

1.3. Responsabilități pe linia aplicării testelor și utilizării rezultatelor

2. Caracteristici psihometrice: fidelitatea

2.1. Tipuri de fidelitate și proceduri de calcul

2.2. Eroarea standard a măsurării (SEM)

3. Caracteristici psihometrice: validitatea

3.1. Tipuri de validitate (de conținut, de criteriu și de construct)

3.2. Validitate convergentă și validitate discriminatorie

3.3. Coeficient de validitate și eroarea standard a estimării (SEE)

3.4. Validitatea și teoria deciziei

4. Elaborarea și construirea testelor

4.1. Cerințe metodologice

4.2. Analiza gradului de dificultate și a capacității de discriminare a itemului

4.3. IRT (diferite teorii asupra răspunsului la item)

4.4. Măsurarea tendințelor itemului

5. Etalonarea și re-etalonarea testelor

5.1. Cerințe și reguli privind eșantionarea

5.2. Tehnici privind construirea normelor (etalonului)

5.3. Re-etalonarea și revizia testului

6. Teste de aptitudini; teste de atenție; teste de memorie

6.1. Exemple: avantaje și limite privind utilizarea lor

7. Teste pentru măsurarea inteligenței

7.1. Exemple: avantaje și limite privind utilizarea lor

8. Chestionare și inventare de personalitate

8.1. Exemple: avantaje și limite privind utilizarea lor

9. Teste pentru interese și valori

9.1. Exemple: avantaje și limite privind utilizarea lor

10. Uzul și abuzul în utilizarea testelor psihologice

III. Noțiuni de statistică și analiza datelor

1. Statistica descriptivă

- indicatori ai tendinței centrale
- indicatori ai împrăștierii
- indicatori ai formei distribuției

2. Statistica inferențială

- fundamentarea deciziei statistice
- Teste de semnificație statistică (teste t, Anova unifactorială, corelația Pearson, testul chi-pătrat)

Bibliografie

1. *Albu, M.* (1998), Construirea și utilizarea testelor psihologice, Ed. Clusium, Cluj
2. *Albu, M.* (2000), Metode și instrumente de evaluare în psihologie, Ed. Argonaut, Cluj-Napoca
3. *Albu, M., Pitariu, H.* (1993), Proiectarea testelor de cunoștințe și examenul asistat de calculator, Ed. Casa cărții de știință, Cluj-Napoca
4. *Havarneanu, V.* (1997), Cunoașterea psihologică a persoanei, Ed. Polirom, Iași
5. *Horghidan, V.* (1997), Metode de psihodiagnostic, EDP R.A., București
6. *Iosif, Gh.*, (1996), Fiabilitatea umană în sistemele socio-tehnice, Ed. Studentească, București
7. *Minulescu, M.* (1996), Chestionare de personalitate, Garell Publishing House, București
8. *Moraru, I., Iosif, Gh.*, (1976) Psihologia muncii industriale, E.D.P., București
9. *Pitariu, H.* (1983), Psihologia selecției și formării profesionale, Ed. Dacia, Cluj-Napoca
10. *Pitariu, H.* (2000), Managementul resurselor umane: Măsurarea performanțelor profesionale, Ed. All Beck, București
11. *Pitariu, H.* (2003), Proiectarea fișelor de post, evaluarea posturilor de muncă și a personalului: un ghid pentru manageri. IRECSO, București
12. *Rotariu T.* (coord) (1999), Metode statistice aplicate în Științele Sociale, Ed. Polirom, Iași
13. *Stan, A., Clocotici V.*, (2000), Statistica aplicată în psihologie, Ed. Polirom, Iași
14. *Stan, A.* (2002), Testul psihologic, Ed. Polirom, Iași
15. *Șchiopu, U.* (2002), Introducere în psihodiagnostic, Ed. Fundației Humanitas, București

În data de 17.04.2003 a avut loc primul examen de atestare psihologică susținut în cadrul Asociației Psihologilor din România. Examenul a avut loc la București și a durat în jur de 2 ore. Cei care au venit la examen au avut de susținut două probe, după cum urmează:

- *Un examen scris* – examen de cunoștințe din bibliografia mai sus amintită, test compus din 49 de întrebări cu răspunsuri la alegere; punctajul maxim a fost de 100 puncte. Pentru a fi considerat promovat era necesară obținerea unui punctaj minim de stabilit de comisie;
- *Un interviu* cu comisia de specialitate.

Persoanele care posedă titlul de **Doctor în psihologie** obțin atestatul având în vedere competența științifică probată.

În cele ce urmează, vă prezentăm din itemii testului de cunoștințe susținut în data de 17.04.2003 în cadrul Asociației Psihologilor din România:

1. *Erorile sistematice în evaluarea personalului se reflectă prin:*

- (a) *Corelația mare dintre aprecierile evaluatorilor*
- (b) *Corelația ridicată dintre evaluările pe factori diferiți*
- (c) *Valoarea mare a abaterii standard*
- (d) *Rezultatul evaluării fiecărui evaluator este de același fel sau foarte asemănător*
- (e) *Evaluarea unuia dintre evaluatori are fidelitate scăzută*

2. *Proba de lucru poate fi folosită ca procedeu pentru:*

- (a) *Evaluarea performanțelor profesionale*
- (b) *Stabilirea relației dintre predictor și criteriu*
- (c) *Stabilirea punctelor pragurilor de admisibilitate*
- (d) *Calcularea ratei de selecție*

3. *Ce calitate a testului ne asigură că vom obține mereu aceleași rezultate:*

- (a) *Validitatea*
- (b) *Acuratețea*
- (c) *Scorul standard*
- (d) *Fidelitatea*

4. Un psiholog industrial intenționează să măsoare greutatea fiecărui angajat și să le acorde note în funcție de aceasta și nu de cunoștințelor lor profesionale. Angajații sunt supărați deoarece un asemenea test suferă din cauza:

- (a) Validității
- (b) Fidelității
- (c) Consistenței interne
- (d) Standardizării

5. Cotele standard sunt cele care:

- (a) Se bazează pe media eșantionului
- (b) Se bazează pe abaterea standard
- (c) Se bazează pe sistemului decilajului
- (d) Se bazează pe cotele brute

6. Analiza muncii are ca principal obiectiv:

- (a) Analiza comportamentelor angajaților
- (b) Identificarea elementelor critice ale postului de muncă
- (c) Măsurarea performanțelor de muncă
- (d) Identificarea testelor care prezic succesul profesional

7. Metoda cea mai folosită în evaluarea performanțelor personalului care lucrează în condiții de risc este:

- (a) Metoda cheklist
- (b) Compararea angajaților
- (c) Scalele de evaluare
- (d) Testul psihologic
- (e) Distribuirea forțată

8. Rezultatele analizei muncii pot fi folosite ulterior la:

- (a) Evaluarea angajaților
- (b) Etalonarea testelor
- (c) Proiectarea interviurilor structurate
- (d) Optimizarea metodelor statistice
- (e) Restructurările de personal

9. Criteriul ales pentru evaluarea eficienței profesionale poate fi:

- (a) Criteriu moderator
- (b) Criteriu predictiv
- (c) Criteriu compozit
- (d) Criteriu redus

10. Fidelitatea testului vizează:

- (a) Lungimea testului
- (b) Constanța testului în a măsura subiecții
- (c) Relația cu criteriul
- (d) Scorurile cu valoare mare